

ЛІТЕРАТУРА

1. Tkachenko O., Alifonova K., Gavrylina O., Knight A. Epizootological significance of rice weevil as a *Mycobacterium bovis* reservoir. *Scientific Horizons*. 2021. Vol. 24. №3. P. 28–37.
2. Zazharskyi V.V., Davydenko P., Kulishenko O., Borovik I.V., Brygadyrenko V.V. Antimicrobial activity of 50 plant extracts. *Biosystems Diversity*. 2019. Vol. 27. №2. P. 163–169.
3. Zazharskyi, V., Parchenko, M., Fotina, T., Davydenko, P., Kulishenko, O., Zazharskaya, N., Borovik, I. Synthesis, structure, physicochemical properties and antibacterial activity of 1,2,4-triazoles-3-thiols and furan derivatives. *Voprosy Khimii i Khimicheskoi Tekhnologii*. 2019. Vol. 6. P. 74–82.

*Володимир Зажарський, Марина Білан,
Наталія Усєєва, Артем Тараненко
(Дніпро, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «СОКІЛ»

Інфекція або зараження хворобою (від англ. Infection — проникнення в організм хвороботворних мікроорганізмів; зараження) — стан, коли в організм потрапляє чужорідний агент — патоген, який розмножується і може чинити хвороботворний ефект. З позицій патологічної фізіології вирізняють інфекційний процес — комплекс взаємо пристосованих реакцій у відповідь на інфекцію, на укорінення і розмноження патогену в макроорганізмі, спрямований на відновлення порушень гомеостазу та біологічної рівноваги з навколишнім середовищем. Включає взаємодію збудника, макроорганізму і навколишнього середовища. Цей стан може нічим клінічно не проявлятися через переважання компенсаторних процесів над патологічними реакціями. Тоді інфекційна хвороба – крайній ступінь виразності інфекційного процесу, коли все ж таки виникають порушення гомеостазу в результаті переважання патологічних реакцій над компенсаторними [1; 2].

На сьогодні інфекційні хвороби набули поширення в природі і становлять серйозну загрозу для всього живого на Землі, зокрема, для сільськогосподарських домашніх тварин та для дикої фауни [3].

Мета дослідження: проаналізувати особливості профілактики заразних хвороб свиней в умовах ФГ «Сокіл».

Матеріал досліджень: клінічні обстеження здорових тварин і хворих на бешиху, морфо-біохімічні показники крові тварин.

Методи дослідження – епізоотологічні, клінічні, морфологічні, біохімічні, статистичні.

Результати досліджень.

Нами визначено, що на території дослідного господарства хворіють поросята на бешиху у віці від 4 до 6 місяців, з 11 тварин, яких лікували, одна загинула (9,1%).

Було здійснено необхідні заходи щодо дезінфекції, дератизації, дезінсекції, а також лікування та вакцинація клінічно здорових поросят (від 4 місяців).

Захворювання протікало в гострій формі. У тварин під час клінічного обстеження виявлено слабкість, в'ялість, свині лежать, відмовляються від їжі. Температура тіла піднімалася до 41,8-43,0 °C.

Уся група хворих поросят ізольована від основного стада в ізолятор. На другий день на боках, шиї та спині з'явилися плями ромбоподібної форми, котрі мали світло-рожевий колір, а в подальшому змінили колір на темно-червоний та мали набряк, на дотик щільні. У поросят спостерігалось порушення дихання у вигляді задухи, пульс коливався до 99,3 ударів за хвилину.

Хворим поросяткам виконували ін'єкції двічі внутрішньом'язово з періодичністю 24 год. у дозі 1мл/20 кг живої ваги антибіотиком «АЗІТРОНІТ» вітчизняного виробника з широким спектром дії. Для швидшого одужання та реабілітації, посилення імунного захисту застосовували вітаміни «БУТОФАН» протягом 5 діб 1 раз на добу по 5мл речовини на одну тварину внутрішньом'язово.

Нами відзначено, що тварина, що загинула, мала за клінічних ознак збільшення температури до 43,0 °C та порушення серцево-дихальної діяльності. На нашу думку загибель виникла як ускладнення після набряку легень, що підтверджено при розтині (позитивна проба Галена). Після відправки патологічного матеріалу бактеріологічний відділ державної лабораторія Держпродспоживслужби підтвердив діагноз бешиху, виявлено збудник *Erysipelothrix rhusiopathiae*.

Клінічно здоровим тваринам з 2-місячного віку в неблагополучній зоні проведена вимушена вакцинація препаратом «Суїмун-Ері», виробництва України.

Загальна вартість ветеринарно-санітарних заходів з урахуванням лікування, вимушеної дезінфекції, дезінсекції та дератизації, лабораторних досліджень складає 28698,5 грн.

Математичні розрахунки дозволяють стверджувати, що лікування бешихи свиней коштує 1502,50 грн, а профілактика лише 27,5 грн. ($P < 0,001$).

Висновки.

1. При проведенні епізоотичного обстеження дослідного господарства встановлено, що на бешиху свиней захворіли тварини у віці 2 міс., які не мали специфічної профілактики.

2. Тварини, які хворіють на бешиху мають збільшення температури до 43,0°C та порушення серцево-дихальної діяльності, загибель настає після набряку легень.

3. Економічний збиток при лікуванні бешихи у 55 разів вище, ніж при профілактичній вакцинації, складає 1502,5 грн ($P < 0,001$).

ЛІТЕРАТУРА

1. Інфекційні хвороби тварин / Ф. Б. Бессарабов, А. А. Вашутін, С. Є. Воронін та ін; за ред. А. А. Сидорчук. М: Колос, 2016. 541 с.
2. Zazharskyi, V. V., Davydenko, P. O., Kulishenko, O. M., Borovik, I. V., Kabar, A. M., & Brygadyrenko, V. V. (2020). Antibacterial and fungicidal effect of ethanol

extracts from *Juniperus sabina*, *Chamaecyparis lawsoniana*, *Pseudotsuga menziesii* and *Cephalotaxus harringtonia*. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 11(1), 105–109. DOI:10.15421/022015

3. Zazharskyi, V. V., Davydenko, P., Kulishenko, O., Chumak, V., Kryvaya, A., Biben, I. A., ... Brygadyrenko, V. V. (2018). Bactericidal, protistocidal and nematodicidal properties of mixtures of alkyl dimethylbenzyl ammonium chloride, didecyl dimethyl ammonium chloride, glutaraldehyde and formaldehyde. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 9(4), 540–545. DOI:10.15421/021881

*Володимир Зажарський, Марина Білан,
Наталія Усєєва, Георгій Чумак
(Дніпро, Україна)*

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ У СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ МІСТА ДНІПРО

Гастроентерит – це запальний процес, локалізований в слизових і м'язових тканинах шлунково-кишкового тракту. Найбільш часто гастроентерити реєструються у цуценят, молодих собак зі зниженою резистентністю, захворюваність серед яких досягає 40%, а смертність серед хворих перевищує половину. Загибель цуценят від дегідратації у підсисний період становить 17,4% [1].

Гастроентерит у собак на сьогоднішній день залишається актуальною проблемою ветеринарної медицини. Вітчизняними і закордонними вченими зроблено багато при вивченні причин і профілактики гастроентериту у собак, запропоновані методи профілактики та лікування. Однак на теперішній час лікування і профілактика даної патології ще недостатня [2; 3].

Мета дослідження: вивчення ефективності застосування кормової фітодобавки "Гастроацид" щодо лікування та профілактики гастроентериту у собак в умовах ветеринарної клініки м.Дніпро.

Матеріали досліджень: клінічні обстеження хворих тварин, результати прийому собак у ветеринарній клініці (журнал обліку за 2021 рік: морфо-біохімічні показники крові, кормів).

Методи дослідження – клінічні, морфологічні, біохімічні.

Досліди проводилися на собаках, відібраних серед тварин, що поступали в клініку з діагнозом запалення шлунка та кишечника (гастроентерит незаразної етіології). В дослідних групах було використано 10 собак різних порід по 5 тварин у кожній групі.

Клінічні дослідження включали в себе огляд тварин, визначення температури тіла, частоти пульсу і дихання, пальпації, аускультатию та перкусію черевної порожнини загальноприйнятими методами.

Також було призначено дієтотерапію – з другого дня собакам давали протерті супи, каші, в невеликих кількостях, 3-4 рази на день; а з 4-5 дня додавали невелику кількість вареного курячого м'яса.